

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Ter introductie

ONS BUURLAND BELGIË MAAKT DE grootste crisis door in zijn inmiddels 178-jarige bestaan. Dreigt het land uiteen te vallen — wat hier in Nederland soms met een zeker welgevalen wordt gehoopt — nu Vlamingen en Frans-taligen het maar niet eens kunnen worden over een nieuwe staatshervorming? Nadere analyse in dit nummer zal uitwijzen dat de kans daarop, zeker op korte termijn, niet erg groot is.

De Nederlandse wensdroom maakt ook indirect duidelijk dat fundamentele kennis over de Belgische samenlevingsstructuur hier ontbreekt. Dit manco staat in schril contrast met de wijze waarop men in Nederland zich oriënteert en positie kiest in probleemgebieden elders in de wereld. België, en niet minder Vlaanderen, waarmee wij een gemeenschappelijke taal en geschiedenis delen, blijkt echter voor de meeste Nederlanders een blinde vlek te zijn. Ten onrechte, want de steeds verdergaande opdeling van België heeft onvermijdelijk ook gevolgen voor ons land.

De redactie van Christen Democratische Verkenningen besloot daarom afgelopen jaar een speciaal nummer te wijden aan de samenlevingsproblematiek in België en haar consequenties. Dit laatste mede met het oog op de op stapel staande herziening van het Beneluxverdrag en de recente *Strategienota Nederland* van de Vlaamse Regering waarin zij nadrukkelijk voorrang geeft aan een veelomvattende samenwerking met Nederland. Deze nota is gepubliceerd in 2005 en dit voorjaar geactualiseerd, maar heeft van officiële Nederlandse zijde nog geen reactie uitgelokt.

Om de kansen op nieuwe verhoudingen tussen België en Nederland inzichtelijk te maken, gaan we eerst uitvoerig in op wat in België steevast de communautaire problematiek wordt genoemd. Niet eerder is dit veelomvattende vraagstuk in een Nederlandse publicatie

waarschijnlijk zo uitvoerig belicht als in dit nummer gebeurt. De unieke vorm van federalisering die de afgelopen vier decennia in België is ontwikkeld om het samenleven van verschillende bevolkingsgroepen tot een bevredigende oplossing te brengen, heeft geleid tot vergaande autonomie van Vlaanderen en Wallonië. Het moge duidelijk zijn dat deze problematiek niet langer valt te karakteriseren als een vorm van taalstrijd, zoals in het recente verleden steeds gebeurde, ook al valt ook nu dit aspect zeker niet te negeren. Omdat de taal gans het volk is, zoals de vaak in Vlaanderen gebruikte zegswijze luidt, heeft deze veel diepere implicaties gehad dan uitsluitend taalkundige. Die manifesteren zich vandaag in hun volle omgang. Binnen het Belgische staatsverband leven momenteel twee grote gemeenschappen die niet alleen door taal, maar ook door een andere politieke cultuur en een deels afwijkend sociaaleconomisch beleid zijn gescheiden.

Ter wille van een goed inzicht in deze ontwikkelingen, hebben we de samenwerking gezocht met enkele prominente vertegenwoordigers van de Vlaamse christendemocratie, mevrouw Isabelle Dupré, hoofd van de studiedienst van de CD&V, en professor dr. Jan De Groof, regeringscommissaris bij de Universiteit Antwerpen, en daarnaast de Nederlandse bestuurskundige dr. Leo Klinkers, kenner van de ingewikkelde Belgische verhoudingen. Samen met hen is de problematiek verkend en zijn competente auteurs aangezocht. Uitgaande van de actuele stand van zaken in het politieke communautaire debat in België, blikken we terug op de voorgeschiedenis en op de steeds verdergaande consequenties in politiek, sociaal en economisch opzicht. We laten daarbij de visies horen van Vlaamse en van Franstalige zijde. Het levert een staalkaart aan relevante visies op, die soms haaks op elkaar staan, maar zo de Belgische realiteit van vandaag weerspiegelen.

In het tweede deel van dit nummer belichten we de grensoverschrijdende verhoudingen met Vlaanderen en België. We laten zien hoe de vlag er bij staat inzake de politieke en culturele samenwerking, hoe deze in de praktijk op regionaal niveau in de grensgebieden werkt, we hebben oog voor de taalkundige ontwikkelingen in Nederland en Vlaanderen en voor de manier waarop de Nederlandse Taalunie haar taak opvat. Ten slotte laten we zien hoe de Benelux zich in de afgelopen halve eeuw heeft ontwikkeld en voor welke nieuwe uitdagingen deze onderbelicht gebleven vorm van samenwerking zich in het Europa van morgen ziet geplaatst.

Paul van Velthoven, *redacteur Christen Democratische Verkenningen*